

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "การรับรู้ด้านผลกระทบต่อการประกอบอาชีพและการปรับตัวของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมต่อการเปิดเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย ศึกษากรณี : สมาชิกสหกรณ์โคนมกำแพงแสน จำกัด" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ด้านผลกระทบต่อการประกอบอาชีพและลักษณะการปรับตัวด้านการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมภายหลังมีการรับรู้การเปิดเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย รวมทั้งศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมการรับรู้และพัฒนาการด้านอาชีพเลี้ยงโคนมของเกษตรกร ภายหลังที่ข้อตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียมีผลบังคับใช้ ประชากรตัวอย่างคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารสหกรณ์โคนมจำนวน 15 ราย และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่เป็นสมาชิกทั่วไปของสหกรณ์โคนมจำนวน 209 ราย การศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จำนวน 224 ชุด

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีการรับรู้ด้านสถานการณ์การเปิดเขตการค้าเสรีอยู่ในระดับปานกลางและมีการรับรู้ด้านผลของการเปิดเขตการค้าเสรีอยู่ในระดับสูง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้สถานการณ์การเปิดเขตการค้าเสรี ได้แก่ ประสบการณ์การฝึกอบรม และระดับการศึกษา ส่วนปัจจัยด้านการประกอบอาชีพที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ผลของการเปิดเขตการค้าเสรี ได้แก่ จำนวนแรงงานที่ใช้เลี้ยงโคนม พื้นที่ถือครอง และช่องทางการเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ในการปรับตัวด้านการประกอบอาชีพซึ่งปรากฏในรูปการลดต้นทุนการผลิต นำนมดิบ การจัดการและพัฒนาฟาร์มโคนมตรงตามมาตรฐาน และการมีส่วนร่วมในกลุ่มผู้ประกอบการเลี้ยงโคนม พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีการปรับตัวโดยรวมในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้สถานการณ์การเปิดเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียกับการปรับตัวด้านการประกอบอาชีพ พบว่า การรับรู้ด้านผลของการเปิดเขตการค้าเสรีมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการลดต้นทุนการผลิต นำนมดิบและด้านการจัดการและพัฒนาฟาร์มให้ตรงมาตรฐาน

การปรับตัวของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมภายหลังข้อตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียมีผลบังคับใช้มี 2 ลักษณะคือ ยังต้องการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมต่อไปและต้องการการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และต้องการเลิกอาชีพการเลี้ยงโคนมแต่ปรับเปลี่ยนเป็นอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งลักษณะการประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน แต่มีรายได้ที่มากกว่า และผลผลิตยังเป็นที่ต้องการของตลาด

แนวทางที่ผู้ศึกษาเสนอในการพัฒนาการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมภายหลัง
ข้อตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียมีผลบังคับใช้คือ หน่วยงานภาครัฐควรมีการวางแผนสื่อสาร
เพื่อพัฒนาการเกษตร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอย่างถูกต้องและ
เป็นจริง โดยผ่านสื่อที่สามารถเข้าถึงเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว
การจัดเตรียมบุคลากรที่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรเพื่อให้ความรู้ ข้อแนะนำ และ
ช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ส่งเสริมการปรับตัวด้านการประกอบอาชีพโดยการจัด
หลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงขีดจำกัดด้านเวลาในการฝึกอบรม การเดินทางมายัง
สถานที่ฝึกอบรมและพื้นความรู้ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร ซึ่งควรเน้นความรู้ภาคปฏิบัติ
มากกว่าภาคทฤษฎี การส่งเสริมให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการจัดการฟาร์มเพื่อให้สามารถ
ลดต้นทุนการผลิต การสร้างตลาดรองรับนมโคสดแท้ในประเทศ และควรสนับสนุนการรวมกลุ่ม
ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเพื่อสร้างความเข้มแข็งและอำนาจต่อรองกับภาครัฐและผู้ประกอบการ
อุตสาหกรรมแปรรูปนมดิบ